

Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота
з економічної теорії

на тему:

**«Макроекономічний аналіз ефективності автоматичної
стабілізації фіскальної політики»**

Студентки 2 курсу групи Ф-22

Кизими Юлії

Керівник: Вірковська А.А.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль 2017

План

Вступ

Розділ 1. Суть, цілі, види та інструменти фіскальної політики.

Розділ 2. Аналіз впливу фіскальної політики на соціально-економічний розвиток національної економіки.

Розділ 3. Напрямки вдосконалення фіскальної політики в Україні в контексті забезпечення сталого соціально-економічного зростання.

Висновки

Список використаних джерел

Зміст	
Вступ.....	4
Розділ 1. Суть, цілі, види та інструменти фінансової політики.....	8
Розділ 2. Аналіз впливу фінансової політики на соціально-економічний розвиток національної економіки.....	12
Розділ 3. Напрямки вдосконалення фінансової політики в Україні в контексті забезпечення сталого соціально-економічного зростання.....	18
Висновки.....	23
Список використаних джерел.....	25

Вступ

«Не дай вам Бог жити в епоху змін», - так говорить східна мудрість. І справді, зміни в суспільному житті ускладнюють її для громадян всіх верств населення. Однак для певної частини вони формують великі шанси для виграшу, для іншої - менші, а деякі групи населення взагалі їх позбавлені. В Україні за часи незалежності відбувалася ланцюг корінних соціальних перетворень. На жаль, не завжди вона була на користь суспільства.

Тектонічні зрушення у всіх сферах людської життєдіяльності періодично підривають усталений порядок речей, викликають непередбачуваний перебіг подій. І, як ми бачимо, найдраматичніші події розгортаються саме у економічній сфері. Такі зміни несуть за собою негативні наслідки: економічний спад, безробіття, інфляція, нестача коштів на утримання суспільства та ведення національного господарства, низький рівень ВВП і т.д.

До прикладу, фінансово-економічна криза 2008-2009 залишила велику діру в Державному Бюджеті, обсяги ВВП значно зменшилися, грошово-кредитна система знаходилася на межі колапсу, відбулась девальвація гривні відносно іноземної валюти і т.д. Революція 2013-2014 років мала значний негативний вплив на розвиток національної економіки. А неоголошена війна на Сході нашої країни? Це також дало тріщину в економіці. Все це призвело до затяжних криз, які, як помітно, уповільнюють розвиток національної економіки.

Тоді постає необхідність створити певний механізм економічного регулювання та контролю в сфері фінансової політики. Саме таким механізмом є фіскальна політика. Вона є стрижневою частиною фінансової політики держави, тобто під фіскальною політикою розуміють діяльність держави за розпорядженням бюджетними коштами. З одного боку вона пов'язана з акумулюванням коштів через систему оподаткування, з іншого - з їх витрачанням. Саме ці кошти, «перебувають» в руках держави, забезпечують її національну безпеку, потреби населення в громадських

товари, благах і послугах, вирішення екологічних, соціальних, демографічних проблем та ін.

Економісти стверджують, що вона подібна атомній бомбі – потужна зброя для усунення диспропорцій при розподілі доходів, стимулювання соціально-економічного розвитку, знищення соціально нерівності, виведення економіки з кризи, забезпечення зростання рівня зайнятості.

Усунення наслідків негативних змін та забезпечення сталого соціально-економічного зростання, безсумнівно, тільки підвищують актуальність тему фіскальної політики. Важливо також окреслити, що бюджетно-податкова політика є єдиним ефективним способом розподілу ВВП в країні, що не дозволить їй втратити актуальність до моменту існування України,.

Як свідчить зарубіжний досвід, бюджетно-податкова політика є найефективнішим механізмом розвитку соціально-економічного потенціалу суспільства через централізоване накопичення коштів та їхнього розподілу у відповідності до інтересів економічних суб'єктів . Слід зазначити, що використання окремих інструментів фіскальної політики робить державу більш привабливою для іноземних інвесторів, що є надзвичайно вигідним для розвитку національної економіки. Тому ця тема завжди буде актуальною і приймає найвищий пріоритет серед інших тем, які досліджують вітчизняні науковці.

Сучасна економічна література дає надзвичайно широкий асортимент визначень про практичний та теоретичний зміст фіскальної політики. У даній курсовій роботі Фіскальна політика розглядається - як діяльність держави з регулювання видаткових витрат та податкових доходів з метою формування цільових фондів для забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку .

Для забезпечення ефективних результатів застосування бюджетно-податкової слід використовувати науковий підхід, який вимагає розробки планів видаткової частини та формування справедливої податкової компоненти політики по відношенню до господарюючих суб'єктів та

фінансової ситуації, в якій вони знаходяться. Використання такого підходу дозволяє прогнозувати соціально-економічний розвиток країни. Тому як тема для наукових досліджень, тема фіскальної політики користується популярністю у колі вітчизняних вчених-економістів. До провідних вчених у цій галузі можна віднести :А. Крисоватий., А. Луцик, С. Юрій,І. Луніна, В. Баліцька, Я. Белінська, А. Мельник., В Мельник, Величко О., І. Коноваленко, В. Буряковський, В. Філонич, які у своїх наукових працях досліджували проблеми формування витрат і доходів державного бюджету в Україні.

Багато аспектів фіскальної політики ще досі не досліджено. Це обумовлено швидкими і непередбачуваними змінами в економіці. Все більша кількість вчених-економістів згоджується на пошуки нових шляхів вирішення подібних питань. До таких проблемних аспектів слід віднести : методи збалансування зобов'язань і ресурсів на всіх рівнях бюджетної системи і надмірність державного боргу в країні; збалансування державних потреб і зобов'язань; вирішення проблеми нерівномірного податкового навантаження ; шляхи ефективного використання грошово-кредитної та податково-бюджетної економічної політики уряду, і т.д.

Метою даної курсової роботи є дослідження сутності бюджетно-податкової політики, ефективність її діяльності та проблемні аспекти застосування на практиці, а також розробка рекомендацій стосовно її впровадження.

Завдання :

- Розкрити теоретичні аспекти фіскальної політики ;
- Окреслити роль бюджетно-податкової політики, як ефективного механізму забезпечення сталого соціально-економічного зростання держави ;
- Створити рекомендації для вдосконалення фіскальної політики.

Розділ 1. Суть, цілі, види та інструменти фіскальної політики.

Головними засобами перерозподілу доходів і найбільш важливими важелями державного регулювання економіки і економічної політики є бюджет і податки. Це тісно пов'язані, взаємозалежні економічні категорії, що формують між собою бюджетно-податкову політику, або її ще називають «фіскальною». Існує безліч визначень щодо поняття «Фіскальна політика»:

За найзагальнішим визначенням, фіскальна політика — це сукупність заходів держави у сфері оподаткування та державних видатків.

У зарубіжній науковій літературі визначення поняття «фіскальна політика» ґрунтується як заходи уряду, що спрямовані на збереження повної зайнятості та виробництва шляхом зміни податків, державних видатків та відповідних підходів до формування державного бюджету.

В цілому можна стверджувати, що фіскальна політика - це бюджетно-податкова політика, яка спрямована на регулювання сукупного попиту за допомогою зміни оподаткування та державних витрат.

У кейнсіанській моделі сутність фіскальної політики розглядається як найбільш ефективний засіб макроекономічної стабілізації, тому що саме державні витрати безпосередньо впливають на розмір сукупного попиту і мають сильний вплив на споживчі витрати. Одночасно податки достатньо ефективно впливають на споживання й інвестиції. [21, с. 322]

У класичній моделі фіскальної політики приділяється другорядна роль у порівнянні з монетарною, тому що фіскальні заходи викликають ефект витиснення і сприяють підвищенню рівня інфляції, що значно знижує їхній стимулюючий ефект. [21, с. 322]

Відповідно до англо-американської концепції фіскальна політика є політикою, спрямованою на стабілізацію економіки. Поряд із цим, у традиційному трактуванні під фіскальною політикою розуміють політику стягування податків [18, с. 413]

Фіскальна політика включає в себе ,насамперед, податкову систему, державні витрати та систему державних позик.

Фіскальна політика поставила перед собою такі і цілі і впевнено прямує до їх вирішення:

- Регулює баланс державного бюджету;
- Перерозподіляє доходи населення (через оподаткування);
- Змінює реальний обсяг національного виробництва;
- Підтримує контроль над інфляційними процесами,
- Прискорює темпи економічного зростання,
- Стабілізує рівень цін,
- Займається повною зайнятістю ресурсів ,
- Забезпечує суспільство загальними благами та ін.;

До інструментів, що регулюють бюджетно- податкову політику дослідники відносять:

1) державні закупівлі, цим самим підштовхуючи підприємства виробляти певні товари та послуги для задоволення потреб населення.

2) податки, адже вони скорочують приватні витрати і внаслідок чого створюють можливість здійснення державних витрат.

3) трансферти, гарантуючи певний рівень доходів деяким верствам населення;

Залежно від фази ділового циклу виділяють 2 види бюджетно-податкової політики: стимулююча та стримуюча.

1) Стимулююча фіскальна політика (або фіскальна експансія) вона має на меті подолати циклічний спад економіки, зниження рівня безробіття , а також спрямована на збільшення сукупного попиту

2) Стримуюча фіскальна політика (або фіскальна рестрикція) проводиться при перегріві економіки, заради стримування циклічного підйому економіки, при цьому передбачає зниження рівня інфляційних процесів в країні, збільшення податків та державних витрат.

Задля підтримання макроекономічної та соціальної рівновати

,економічного зростання, розрізняють дискреційну та недискреційну (автоматичну) фіскальну політику;

-Дискреційна фіскальна політика - це такий вид політики, за якого уряд свідомо маніпулює усіма податками та державними витратами, та має на меті змінити реальний обсяг національного виробництва та зайнятості, контролює рівень інфляції та економічне зростання. Дискреційною називається дія суб'єкта, що приймає рішення на власний розсуд.

-Недискреційна (автоматична) фіскальна - суть даної політики полягає в дії вмонтованих стабілізаторів, які задовольняють природне пристосування економіки до фаз ділової кон'юнктури. Такими стабілізаторами в економіці є, насамперед, прогресивна податкова система і трансфертні платежі (це безповоротні виплати, що надаються громадянам державою).

Бюджетно-податкова політика містить досить простий інструментарій впливу на суспільне життя, а саме: податки і видатки. Саме шляхом зміни податків та видатків вона забезпечує вплив на макроекономічні процеси в країні.

Як відомо, державний бюджет складається, насамперед, з доходної та видаткової частин. Доходи бюджету - це усі податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній формі, спрямування яких визначається найвищим законодавчим органом.

Податками називають обов'язкові платежі, які держава стягує з фізичних та юридичних осіб. В Україні розрізняють загальнодержавні податки та збори [9, с. 4]. Податки - це частина доходу, що сплачують підприємства, фірми та домогосподарства у розмірі встановленому законом.

Видатки бюджету - це кошти, що спрямовуються на здійснення певних заходів, передбачених відповідним бюджетом. Державний бюджет містить чимало видатків, які можна згрупувати у п'ять основних напрямів:

- 1) У національну оборону;
- 2) В утримання державного апарату;
- 3) У фінансування бюджетного сектора економіки;

- 4) У соціальні видатки;
- 5) У проценти в державний борг.

Таким чином, державні видатки – це ті витрати, що перш за все пов'язані з діяльністю держави.

Отже, фіскальною політикою розуміють процес зміни у системі оподаткування та урядових видатків[8, с. 62].

Розділ 2: Аналіз впливу фіскальної політики на соціально-економічний розвиток національної економіки .

Проводячи аналіз бюджетно-податкової політики України за останні роки , можна стверджувати, що вона була спрямована на стабілізацію соціально-економічних процесів в країні, наповнився бюджет держави, удосконалилося адміністрування платежів та митних процедур, запобіглись та виявились кримінальні та інші правопорушення у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, впровадилися нові електронні сервіси для суб'єктів господарювання тощо.

В той же час у державі спостерігається загострення основного фіскального протиріччя між необхідністю і можливістю забезпечення достатніх податкових надходжень, обумовленого впливом різних чинників, зокрема через посилення кризової соціально-економічної та військово-політичної ситуації в Україні і як наслідок — зростання бюджетного дефіциту. За даними рис. 2.1 бачимо, що помірний рівень дефіциту спостерігався за результатами виконання бюджетів у 2015 році досягнув аж 78644 млн грн., що на 25199 млн грн. більше ніж у 2012 році; у 2016 ще різко зріс до 81294 млн.грн [4].

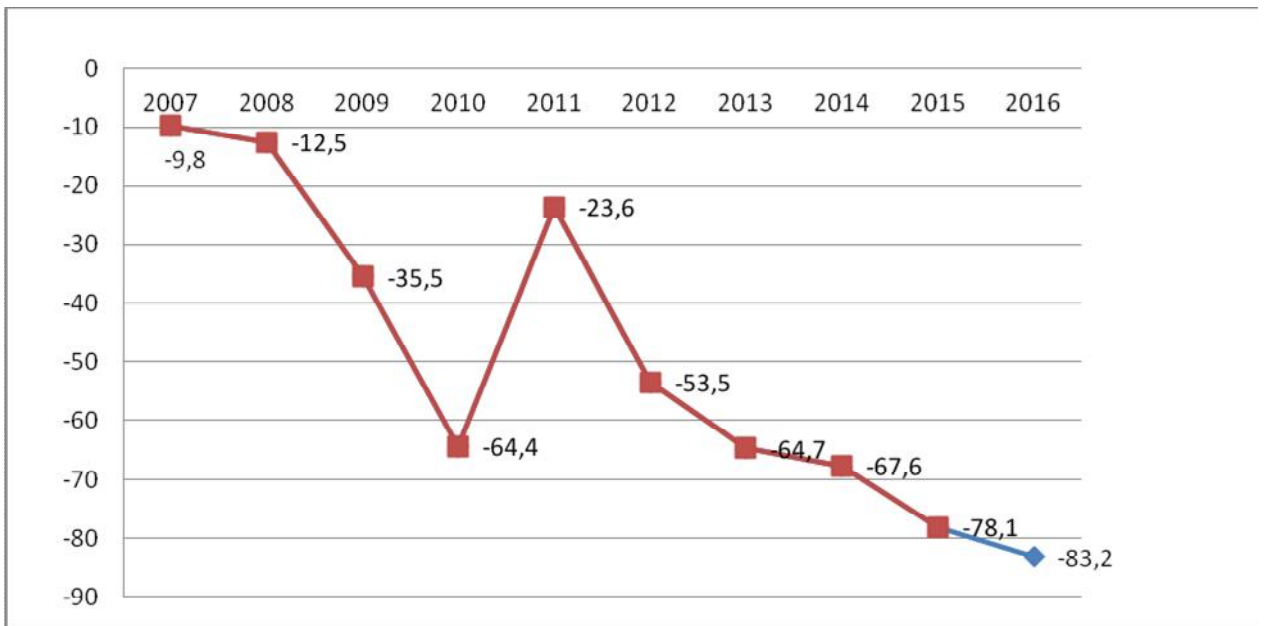

Рис.2.1 Дефіцит державного бюджету упродовж 2007-2016 рр.

Причиною розширення дефіциту бюджетів України стали високі темпи нарощення видатків на оборону, громадського порядку, безпеки та судової влади, обслуговування боргу, управління тощо. Суттєві зміни, пов'язані із забезпеченням зменшення дефіциту бюджетів держави та реалізації пріоритетних напрямів фіскальної політики України відбулися у 2015 році, зокрема в частині зменшення кількості податків і зборів (з 22 до 11) та спрощення процедури їх адміністрування, запровадження електронного адміністрування ПДВ, удосконалення системи справляння єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з метою зменшення навантаження на фонд оплати праці та легалізації заробітної плати, оптимізації звітності, удосконалення митних процедур та інше. Не став виключенням і 2016 рік. Традиційно кінець минулого року став періодом прийняття чергових змін до Податкового кодексу України, які тривалий час були предметом активного обговорення між Урядом України, представниками бізнесу та Верховною Радою України. Остаточні внесені зміни до Податкового кодексу України було прийнято Верховною Радою України 24.12. 2015 року, більшість з яких вступила в дію з 01.01. 2016 року. Ці зміни стосуються справляння податку на прибуток підприємств, податку

на доходи фізичних осіб, податку на додану вартість, акцизного податку, єдиного податку, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку, рентної плати [3]. У певному сенсі запроваджені фіскальні заходи можна розглядати як відповідну альтернативу між оптимальною конструкцією справляння податків і традиційною національною системою оподаткування. Хочеться вірити, що реалізація вище зазначених змін, які набрали чинності у січні 2016 року, сприятиме підвищенню фіскальної ефективності податкової системи у майбутньому та стане головним чинником у забезпеченні виконання планових показників податкових надходжень та досягненню позитивних значень темпів їх приросту порівняно з попередніми роками. Проте, враховуючи надзвичайну складність нинішньої соціально-економічної ситуації в Україні, прогнози як західних, так і вітчизняних експертів щодо розвитку національної економіки у 2016 році — неоднозначні. Так, на думку окремих експертів, дуже вірогідним є те, що за результатами господарської діяльності у I кварталі поточного року, а може — й раніше, державний бюджет на 2016 рік та прогнози розвитку економіки України в цілому доведеться доволі суттєво коригувати [4]. Однак висока імовірність того, що такі коригувальні дії й прагнення Уряду оптимізувати державний бюджет та отримати якнайбільше податкових надходжень загрожуватимуть надмірним податковим навантаженням, яке у свою чергу спричинить пригнічення економічного зростання, зниження рівня доходів суб'єктів економіки, звуження бази оподаткування, ухилення від оподаткування тощо.

Проте за умов, що склалися в національній економіці останніми роками (тривале галопуюче зростання загального рівня цін на товари й послуги при одночасному скороченні обсягів виробництва, в результаті чого відбувається змушення всіх суб'єктів сплачувати так званий «інфляційний податок» — додаткову плату, що вводиться без прийняття закону через постійне зростання середнього рівня цін, яка перерозподіляє частину їхніх доходів на користь держави) таке зростання номінального ВВП є наслідком

штучного збільшення цього показника, який не підкріплений реальним обсягом вироблених (реалізованих) товарів чи наданих послуг. При цьому Уряд здобуває певну вигоду від дії такого «інфляційного податку», оскільки відбувається збільшення доходів внаслідок зростання номінальних значень вартості товарів (базис оподаткування), тоді як рівень життя населення різко падає. Найбільше страждають ті групи населення (наприклад, працівники бюджетних установ, студенти, пенсіонери), які отримують фіксований дохід — заробітну плату або ж інші соціальні виплати та допомогу від держави.

Окрім того, відбувається також погіршення макроекономічної ситуації в країні, а саме: падіння обсягів вітчизняної промисловості та роздрібною торгівлі, зниження купівельної спроможності населення та його ділової активності (через інвестиційну складову) тощо. Усі ці явища негативно впливають на темпи економічного зростання, соціальне та політичне середовище в країні, дезорганізують її зовнішньоекономічні зв'язки, вносять до них значний спекулятивний елемент, стримують приплив іноземного капіталу, погіршують платіжний баланс країни, її валютне становище, підривають її позиції на світовому ринку, в результаті чого знижується довіра до діяльності Уряду, до запланованих програм та реформ.

Більш об'єктивну картину про обсяги ВВП України, на відміну від номінального ВВП, надає показник реального ВВП, оскільки він вимірюється з поправкою на інфляцію і тим самим відображає реальне зростання виробництва, а не зростання загального рівня цін. Динаміку номінального ВВП упродовж 2010-2016 років бачимо нижче в рис. 2.2[4]:

Рис.2.2 Динаміка номінального ВВП упродовж 2010-2016 рр.

Як видно, рівень номінального ВВП щорічно зростає. Показник ВВП є важливим індикатором стану національної економіки, що віддзеркалює рівень її розвитку. Темп зростання реального ВВП є впливовим чинником на зміну динаміки доходів як державного, так і місцевих бюджетів, всі показники яких об'єднує Зведений бюджет України, що використовуються для аналізу та прогнозування економічного і соціального розвитку держави (ст. 5, 6 Бюджетного кодексу України). Втім збалансування номінальних показників бюджетів держави відбувалося передусім за рахунок зростання рівня інфляції, що може сприяти приросту загального обсягу податкових надходжень лише у короткостроковій перспективі, оскільки сплата додаткових податкових платежів («інфляційного податку»), як правило, призводить не тільки до одночасного суттєвого зниження доходів і добробуту їх платників, а отже й рівня платоспроможного попиту, але й до вичерпування джерел подальших бюджетних надходжень.

Показники динаміки доходів бюджетної системи України впродовж 2010–2016 рр. свідчать про значну її залежність від податкових надходжень, частка яких у середньому в доходах зведеного, державного та місцевих бюджетів. При цьому спостерігається тенденція посилення бюджетної

централізації, оскільки значний обсяг доходів зосереджується у державному бюджеті, тоді як рівень децентралізації є недостатнім.

Крім того це є свідченням і того, що держава, акумулюючи через бюджети податкові платежі, вилучає досить суттєву частину доходів їх платників. Водночас це означає, що внаслідок ухвалених урядових фіскальних рішень та чергових змін до Податкового кодексу України посилюється рівень податкового навантаження на суб'єктів національної економіки, а також те, що державна активність зростає вищими темпами порівняно з соціально-економічним розвитком в країні. В подальшому, за таких умов засоби фіскальної політики будуть гальмувати економічне зростання обсягів ВВП та негативно впливатимуть на наповнення доходів бюджетів.

Причинами такого стану є насамперед, вузькі місця законотворчості, що призводить до конфлікту інтересів між платниками податків та фіскальними органами. Разом з тим, нормативно-правова база, яка покладена в основу сучасної фіскальної політики має ряд недоліків, а саме: перелік нормативно-правових актів занадто великий, а самі акти досить складні в практичному застосуванні; законодавчі акти не завжди чітко та повністю описують норми права, що призводить до появи значної кількості підзаконних актів; недосконалість нормативно-правових актів призводить до прийняття численних доповнень [16]. Крім того, діяльність Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби України щодо адміністрування податків і зборів, їх акумуляції в державному і місцевих бюджетах є недостатньо узгодженою та ефективною внаслідок недосконалого правового регулювання їх взаємовідносин, відсутності цілісного інформаційного простору. Тим більше, що інформація про виконання доходної частини бюджетів держави стає дедалі все більш недоступною.

Такі недоліки правового характеру щодо справляння податкових платежів в умовах нестабільності податкового законодавства, поглиблення

кризових явищ, спаду економіки та зростання соціальної напруги, призводять до зменшення обсягу їх надходження до бюджетів усіх рівнів та зростання імовірності податкових правопорушень. Суттєві прорахунки при прийнятті чергових доповнень до Податкового кодексу тільки посилюють ці недоліки. Водночас залишаються актуальними проблеми забезпечення еквівалентності між доходною та видатковою частинами бюджетів держави, неефективного використання бюджетних коштів, марнотратство, корупція та зловживання у зв'язку з їх розподілом та витрачанням, що потребує подальшого реформування як окремих державних інститутів, так і бюджетно-податкової системи.

Розділ 3: Напрямки вдосконалення фіскальної політики України в контексті забезпечення сталого соціально-економічного зростання.

Наша країна на сьогоднішній день характеризується недостатньо ефективним використанням макроекономічних регуляторів, в тому числі бюджетно-податкових інструментів.

Розмір дохідної частини бюджету, як відомо, в значній мірі залежить від двох величин - сукупного обсягу і структури податкового тягаря, а також величини податкової бази, яка в свою чергу визначається кількістю, розмірами і ефективністю функціонування платоспроможних економічних суб'єктів.

Оскільки податковий тягар в період трансформаційних перетворень перевищувало можливості господарюючих суб'єктів, позбавляючи їх стимулів до розвитку і відтворення, межі податкової бази залишалися вкрай вузькими. Розвиток, якщо і мало місце, то тільки в рамках тіньового сектора. Податкова система заохочувала втечу капіталів за кордон, будучи істотним (хоча і не єдиним) фактором формування несприятливого інвестиційного клімату.

Рівноважний бюджет - це рідкісне явище в світовій практиці, оскільки його дефіцит, так і профіцит, залежать, насамперед, не тільки від державної політики в області витрат і оподаткування, а й рівня господарської активності. Досягнення бюджетного рівноваги можливо тільки в окремі короткі моменти. Точка перетину бюджетних доходів і витрат являє собою якийсь центр, навколо якого в певному діапазоні здійснюється коливання їх різниці.

У загальному випадку профіцит бюджету є функцією доходів, однак на його величину безпосередній вплив поряд з прибутковими податками надають і державні витрати. Їх збільшення скорочує відповідним чином профіцит, але це скорочення частково компенсується за рахунок збільшення податків, оскільки зростання державних закупівель призводить до підвищення доходів в результаті дії позитивного процесу мультиплікації.

Аналізуючи рівень бюджетного дефіциту (профіциту) з метою вироблення раціональної бюджетно-податкової стратегії, необхідно враховувати ступінь активності господарюючих суб'єктів, а також етап циклу, який проходить економіка. Наприклад, бюджетний дефіцит може бути викликаний і експансіоністською політикою держави, і спадом економічної активності, і скороченням податкових надходжень. У першому випадку методом боротьби з ним могла б стати програма скорочення державних витрат, у другому і третьому - фіскальна політика, що сприяє зростанню.

З огляду на умови і стан розвитку економіки України, слід зазначити, що рішення проблем податкової політики повинно проходити за наступними напрямками:

✓ По-перше, вдосконалення законодавчого забезпечення системи оподаткування шляхом уточнення окремих положень Податкового кодексу України, метою якого є підвищення відповідальності за невиконання норм і положень законодавства всіх суб'єктів податкових правовідносин. Сплата податків носить обов'язковий характер. Система штрафів і санкцій, а також громадська думка в країні повинні бути сформовані таким чином, щоб несплата або невчасна сплата податків були менш вигідні платникам, ніж вчасне і чесне виконання зобов'язань перед бюджетом.

✓ По-друге, забезпечення рівномірного розподілу податкового навантаження, якого можна досягти за допомогою більш детальної диференціації ставок податку на доходи фізичних осіб в відповідно до отримуваних доходами, диференціації ставок податку на прибуток в залежності від виду діяльності підприємства, регресивного оподаткування галузей, які сприяють розвитку науково-технічних розробок. Доцільно ввести диференційоване оподаткування ПДВ на окремі групи товарів, що рівнозначно надання податкових пільг певним галузям.

✓ По-третє, перегляд існуючих пільг, передбачених для платників податків і збереження їх тільки в промисловості і сільськогосподарському виробництві, соціальній сфері, інвалідам та громадським організаціям інвалідів. Адже деякі пільги взагалі не мають позитивного ефекту і створюють проблеми при веденні податкового обліку для платників податків.

✓ По-четверте, підвищення фіскальної ефективності податкової системи шляхом створення податкових умов для легалізації тіньового сектора економіки, усунення можливостей для мінімізації податкових платежів, посилення відповідальності за несплату податків і корупції в системі органів державної влади. Результатом має стати залучення коштів до

оподаткуванню так званої «тіньової економіки», що дозволить збільшити надходження до бюджету.

✓ По-п'яте, підвищення ефективності системи адміністрування податків через спрощення процедур реєстрації та обліку платників податків, автоматизацію процесів аналізу податкових даних, систематизацію та накопичення інформації в розрізі платників податків, скорочення витрат платників на нарахування і сплату податків. Перераховані напрямки усунення проблем у сфері оподаткування будуть сприяти більш динамічною, у змінному ринковому середовищі, податкової політики, а також стимулювання підприємницької та інноваційно-інвестиційної активності суб'єктів господарювання, розвитку економіки країни в цілому.

Таким чином, з метою вдосконалення податкової системи України та зменшення податкового тягаря на суб'єктів господарювання, оптимізації впливу фіскальної політики на соціально-економічний розвиток країни необхідно:

В інституційній і організаційно-правовій сфері:

- Провести систематизацію нормативно-правового забезпечення підприємницької діяльності шляхом упорядкування діючих нормативно-правових актів;
- Створити прозорі і зрозумілі процедури ведення підприємницької діяльності для зниження реального рівня витрат, пов'язаних зі створенням і веденням власного бізнесу;
- Впроваджувати заходи, які б протидіяли проявам ненормативного регулювання підприємницької діяльності з боку державних службовців;
- Сприяти конкурентній боротьбі на ринку державних і регіональних закупівель і замовлень товарів, робіт, послуг;

- Використання податків як інструменту фіскального регулювання;
- Реформування податкової системи має базуватися на принципах фіскальної обов'язковості і справедливості для всіх платників податків;
- Не допускати проявів дискримінації окремих платників або категорій платників податків, зокрема оподаткування товарів вітчизняного або іноземного походження;
- Ліквідувати податкові пільги, які не мають соціального та інноваційного характеру;

У сфері державної фінансової підтримки:

- Проводити стимулюючу амортизаційну політику;
- Децентралізувати і переорієнтувати бюджетні кошти, спрямовані на фінансово-кредитну підтримку малого і середнього підприємництва, з кредитної основи на гарантійну основу і діяльність.

Отже, фіскальна політика є дієвим інструментом державного регулювання економіки, впливає на рівень життя населення, вимагає науково-обґрунтованого планування, аналізу та контролю.

Фіскальна політика в залежності від своїх видів може надавати різну вплив на економіку. Може скорочувати рецесивний розрив випуску, знижувати рівень безробіття для збільшення сукупного попиту (сукупних витрат), формуючи передумови для дефіциту бюджету. Або, навпаки, призводить до скорочення інфляційного розриву випуску, зниженню інфляції для скорочення сукупних витрат, формуючи передумови для профіциту державного бюджету. Фіскальна політика повинна здійснюватися відповідно до стратегічних завдань створення збалансованої і прийнятною для держави і суб'єктів господарювання системи оподаткування, що стимулює виробниче

накопичення, зростання продуктивності праці, інвестиційну активність в реальному секторі економіки, зростання підприємницької активності.

Висновки

В результаті проведеного дослідження можна зробити такі висновки :

1) Фіскальна політика є ключовим інструментом фінансування інвестицій, що значно підвищує конкурентоспроможність національної економіки;

2) Бюджетна політика має забезпечувати комплекс позитивних факторів, які сприяють поліпшенню параметрів ринкової діяльності, інноваційній активності, товарній диверсифікації на міжнародних ринках, зрештою глобальній ринковій експансії;

3) Сутність політики, яка буде проводитись, буде залежати від фази в якій перебуває економіка : якщо спостерігається спад виробництва, держава буде проводити реляційну фіскальну політику, що включає в себе збільшення державних витрат та зменшення податкових ставок; в період піднесення з метою стримання темпів інфляції буде реалізовуватись дефляцій на бюджетно-податкова політика, суть якої полягає в зменшенні державних витрат та збільшенні податкового навантаження;

4) Фіскальна політика формується на політичній арені, і це багато в чому утрудняє її застосування для стабілізації економіки. Деякі економісти навіть стверджують, що переслідувана політиками мета - це зовсім не захист інтересів національної економіки, а швидше власне переобрання на новий термін.

5) Бюджетно-податкова політика є ефективним інструментом стабілізації економіки, усунення безробіття та стримання інфляції, а з іншого – вона може викликати бюджетний дефіцит і породжувати державну заборгованість та інфляцію. Розглянута сфера економіки держави повинна бути строго регульована і здійснювати своє функціонування в розрахунку пропорційного співвідношення до загального суспільного середньо-соціального рівня життя населення.

б) Характерною рисою фіскальної політики є наявність системи мультиплікаторів, без урахування яких не розробиться жодна державна програма.

До них належать мультиплікатор державних витрат, податковий мультиплікатор, мультиплікатор збалансованого бюджету.

Список використаної літератури

1. Базилевич В. Д. Макроекономіка : Навчальний посібник / Базилевич В.Д., Баластрик Л. О. –К.: Атіка, 2009. – 386 с.
2. Бойко З. Основні напрями бюджетної політики та перспективи її розвитку / Бойко З., Юрій С.// Економіка України. - 2008. - №39- с. 22-26.
3. Белінська Я.В. Проблеми і напрямки узгодження фіскальної та монетарної політики / Я. В. Белінська // Фінанси України. – 2005. №10. – с. 124-130.
4. Буряковський В. Роль податків у наповненні бюджетів усіх рівнів // Фінанси України.- 2001.- №5.- С.78-81
5. Величко О.В. Бюджетна політика та особливості її формування в умовах нестабільності соціально-економічного розвитку. / О.В. Величко // Економічний вісник Донбасу. - 2010 - №1- с.83-87.
6. Дем'янюк А.В. Фіскальний федералізм та проблеми збалансованості бюджетів / А.В. Дем'янюк // Фінанси України. - 2005. - № 10. - С.23-28.
7. Державний бюджет і ефективність економіки / А.А. Чухно // - К.: НДФІ, 2006, випуск 2 (35). - С.26-32.
8. Державний бюджет прийнято. Бюджетний процес триває // Віче. - 2001.- №1(106). - С. 60-64.
9. Економіка України за січень-березень 2008 року//Урядовий кур'єр, 24 квітня 2008 року. – №77. – С. 1-7.
10. Жак О. П. Координація грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики на стадії їх розробки [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/1449/1/Jacques_1_2005.pdf.
11. Жибер Т. Бюджетна політика України // Фінанси України. - 2009. - №8.

12. Крисоватий А. Податки і фіскальна політика: Навчальний посібник. / Крисоватий А., Луцик І. – Тернопіль, 2003. – 312с.
13. Кульчинський М. Вдосконалення бюджетної політики України в умовах застосування програмно-цільового методу адміністрування державних видатків. / Кульчинський М., Ванькович Д., Заплатинський М. // Формування ринкової економіки в Україні. - 2009. - № 19. с.352-357.
14. Лисяк Л. В. Бюджена система в інституційному середовищі суспільства / Лисяк Л. В., Чугунов І. Я. // Фінанси України. - 2009. - №11. - С.3-11
15. Львовчкін С. Реформування фінансової моделі як основа макроекономічної стабілізації в Україні / Львовчкін С., Опарін В., Федосов В // Економіка України. - 2008 р. - с. 26 – 32.
16. Лютий І. О. Теоретико-методологічні засади бюджетної політики держави // Фінанси України - 2009 р. - № 12 - С.13-19
17. Програма економічних реформ на 2010-2014рр. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://www.dt.ua/img/st_img/2010/800/Programa_reform_FINAL_1.pdf
18. Мельник В. М. Вплив бюджетно-податкового регулювання на розвиток промислового виробництва в Україні / Мельник В. М., Мельничук Г. С. // Фінанси України. – 2008. – №12. – С. 44 – 52.
19. Опарін В. М. Фінансовий потенціал України : методологічні засади визначення, кількісні параметри та напрями його нарощування / В. М. Опарін, С. С. Шумська. – Київ : Фенікс, 2008. – С. 408.
20. Небава В. М. Теорія Макроекономіки : Навчальний посібник. - / Небава В. М. — К.: Слово, 2005. — 536 с.